

DET KONGELIGE
FORSVARSDPARTEMENT

Statens pensjonskasse
Postboks 5364 Majorstuen
0304 Oslo

Tidl. ref.

Vår ref.

2009/02223-108/FD I 4/SOH

Dato

1600-SPMP

22 NOV 2010

**TOLKNINGSNOTAT - FORSKRIFT OM SÆRSKILT
KOMPENSASJONSORDNING FOR PSYKISKE BELASTNINGSSKADER**

1. Innledning

Dette notatet inneholder presiseringer knyttet til tolkningen av forskrift om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner.

2. Virkeområde

Forskrift om særskilt kompensasjonsordning gjelder for militært personell som har pådratt seg en varig psykisk belastningsskade som følge av tjenestegjøring i internasjonale operasjoner i perioden 1. januar 1978 og frem til og med 31. desember 2009. Den psykiske belastningsskaden må ha sin årsak i selve tjenestegjøringen i en internasjonal operasjon i den gitte perioden, men trenger ikke være konstatert før 31. desember 2009.

3. Vilkår for kompensasjon

3.1. Årsakssammenheng

Grunnvilkåret for kompensasjon etter forskriften er at det må sannsynliggjøres en årsakssammenheng mellom tjenesten i en internasjonal operasjon og den varige psykiske belastningsskade. Den psykiske skaden må ha inntrådt som følge av selve tjenestegjøringen og det må foreligge sannsynlighetsovervekt for slik årsakssammenheng. Dette er det samme utgangspunktet som i forskrift av 2.12.2004 nr. 1563 om erstatning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner mv. Beviskravet er imidlertid strengere for den særskilte kompensasjonsordning. Da de fleste kravene under kompensasjonsordningen ligger

Postadresse
Postboks 8126 Dep
0032 Oslo

Kontoradresse
Glacisgata 1
Org.nr. 972 417 823

Avdeling for personell og
fellestjenester
Telefon 23 09 61 10
Telefaks 23 09 61 08

Saksbehandler
Sofia Holand
Telefon 23 09 61 96

lang tilbake i tid, skal beviskravet praktiseres lempeligere enn etter et krav under de alminnelige erstatningsmessige grunnlag.

3.2. Spesialisterklæring

For å legge til grunn slik årsakssammenheng er utgangspunktet at det skal fremlegges en spesialisterklæring utarbeidet i samsvar med mandat fra Forsvarsdepartementet. Foreligger ikke slik erklæring, må dette innhentes. Dersom det, før det fremmes krav etter forskriften, allerede foreligger en spesialisterklæring som tilfredsstillende nevnte mandat vil denne være tilstrekkelig som erklæring i saken dersom partene er enige i dette. I de tilfeller den foreliggende spesialisterklæring ikke tilfredsstillende mandatet, kan SPK selv vurdere behovet for å innhente en ny erklæring, evt innhente tilleggsopplysninger fra spesialist som utfyller den foreliggende spesialisterklæring. Erklæringer utarbeidet i forbindelse med krav om billighetserstatning (forskrift 02.12.2004) vil i utgangspunktet ikke kunne brukes, da blant annet dokumentasjons- og beviskravet etter kompensasjonsordningen er strengere enn etter ordningen med billighetserstatning.

3.3. Varig ervervsmessig uførhet

Kompensasjonsordningen forutsetter at skadelidte har pådratt seg en varig psykisk belastningsskade og at denne har gitt en varig ervervsmessig uførhet. Ut fra ordlyden og formålet med ordningen, må vilkårene være oppfylt på oppgjørstidspunktet. Det er således uførhetsgraden på oppgjørstidspunktet som legges til grunn. Dette innebærer at veteraner som kan vise til en tidligere langvarig uførhet, men som på oppgjørstidspunktet ikke innehar en ervervsmessig uførhetsgrad, ikke har krav på kompensasjon etter ordningen.

Det kreves at ervervsevnen er *varig* nedsatt. I vurderingen av om ervervsevnen er varig må det ses hen til det som har skjedd etter at uførheten oppstod, og til det som kan ventes å skje i fremtiden. Sentralt i denne vurderingen er skadelidtes sannsynlige fremtidige ervervsevne. Det skal legges vekt på den psykiske skadens varighet, hvor lenge vedkommende har vært helt eller delvis arbeidsufør, hvilke tiltak som gjennom folketrygden er gjennomført og resultatet av slike tiltak. Det må også ses hen til spesialistens vurderinger av ervervsevnen.

Det må være sannsynlig at den psykiske belastningsskaden vil vedvare i forholdsvis lang tid fremover. Hvor langvarig tilstanden må være, kan imidlertid ikke angis i form av et eksakt antall år, men det kreves ikke at skaden er livsvarig. Om den ervervsmessige uførheten anses som varig beror på en skjønnsmessig helhetsvurdering i hver enkelt sak. NAVs vedtak om uførepensjon vil ikke være bindende for SPKs vurdering av om varighetsvilkåret er oppfylt.

4. Terminvise ytelser

Etter forskriften § 7 er hovedregelen at utbetaling av kompensasjon skal skje som en engangsyttelse. Dersom det samlede beløpet overstiger 9 ganger folketrygdens

grunnbeløp (G), kan skadelidte velge å få engangsyttelsen helt eller delvis utbetalt som terminvise ytelser frem til pensjonsalder. Pensjonsalder settes i denne sammenheng til 67 år. Ved omregning av engangserstatning til terminvise ytelser skal det månedlige beløpet reguleres i henhold til det til enhver tid gjeldende grunnbeløp i folketrygden. Beløpsgrensen på 9 G refererer seg til selve beløpet som er gjenstand for utbetaling. Dette innebærer at det er det samlede kompensasjonsbeløpet, etter at det er gjort fradrag for erstatning etter andre ordninger fra staten, som skal være avgjørende for om vedkommende kan kreve terminvise ytelser. Den delen skadelidte krever å få i terminvise ytelser trenger ikke å overstige 9 G såfremt det samlede kompensasjonsbeløpet overstiger 9 G.

Skulle skadelidte ønske å endre utbetalingsform etter oppgjørstidspunktet, kan dette gjøres dersom det foreligger særlige hensyn grunnet vesentlig endring i skadelidtes livssituasjon.

Dersom skadelidte dør før utbetaling av siste termin, gjøres resterende terminer om til et engangsbeløp som utbetales til etterlatte.

5. Dekning av advokatutgifter og spesialisterklæring

Skadelidte får dekket nødvendige og rimelige utgifter til advokatbistand og utarbeidelse av spesialisterklæring, i forbindelse med krav om kompensasjon etter ordningen, dersom det kan dokumenteres en psykisk skade og tjenestegjøring i en internasjonal operasjon. Det stilles ikke krav til årsakssammenheng mellom den psykiske skaden og tjenestegjøringen for å få dekket slike utgifter.

6. Forholdet til andre ytelser

Utbetaling etter kompensasjonsordningen er skattefri uavhengig av om den utbetales som et engangsbeløp eller i terminvise ytelser. Almennelige regler om formuesskatt kan imidlertid komme til anvendelse. Ved utmålingen av kompensasjon skal det gjøres fradrag for allerede utbetalt erstatning eller annen kompensasjon fra staten for den påførte skade. Det er det allerede utbetalte totale beløp det skal gjøres fradrag for, uavhengig av hvilke tapsposter beløpet har vært knyttet til. Utbetalte renter ifm tidligere utbetalt erstatning eller kompensasjon fra staten for den påførte skade inngår i det totale beløp det skal gjøres fradrag for. Ytelser fra folketrygden og eventuelt private forsikringer skal det ikke gjøres fradrag for i kompensasjonen. I de tilfeller skadelidte har betalt inntektsskatt av tidligere utbetalt erstatning eller kompensasjon fra staten, er det erstatningsbeløpet før betalt skatt det skal gjøres fradrag for.

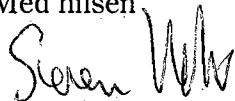
7. Klage

Forsvarsdepartementet er rette klageorgan i påvente av opprettelse av en særskilt klagenemnd. Skadelidte som får behandlet sin klage i departementet, mister ikke retten til å få klagesaken behandlet i klagenemnda. Anmodning om behandling i klagenemnda må fremsettes departementet innen 6 uker fra underretning om departementets vedtak er kommet frem til vedkommende part.

8. Forskuddsutbetaling

Dersom det er tilstrekkelig sannsynlig at skadelidte faller inn under den særskilte kompensasjonsordningen, men beløpet ikke er endelig fastsatt, vil det kunne forskuddsbetales et forholdsmessig beløp til skadelidte.

Med hilsen

Severin Vikanes (e.f.)
avdelingsdirektør

Sofia Holand
rådgiver